

TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILE (TIC)

Metadata

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică transporturilor, turismului și TIC

1.2. Persoana de contact

Laura Muntean, șef direcție

tel.: 022 40 30 28

e-mail: laura.muntean@statistica.gov.md

Janeta Savva, consultant principal

tel.: 022 72 84 74

e-mail: janeta.savva@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

21.02.2020

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

21.02.2020

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

La diverse etape ale procesului de colectare, procesare, centralizare și diseminare a datelor statistice privind **tehnologia informației și comunicațiile (TIC)** are loc o cooperare în diverse forme cu agenții economici, instituțiile implicate direct sau indirect în sectorul TIC pentru a produce și disemina date statistice calitative și complete, care caracterizează societatea informațională din țară.

Statistica tehnologiei informației în administrația publică, educație, sănătate și în întreprinderi cuprinde indicatori anuali privind situația în domeniul informatizării și conexiunii la Internet, elaborați în baza cercetării statistice exhaustive asupra persoanelor juridice și fizice, care dispun de mijloace informatice, sisteme informatice și prestează servicii informatice.

Prin intermediul cercetării statistice nominalizate se colectează date statistice privind mijloacele alocate, investițiile și cheltuielile pentru informatizare, numărul de calculatoare, inclusiv cu acces la Internet, numărul de angajați, care utilizează cu regularitate calculatorul la locul de muncă, inclusiv Internetul în activitatea de serviciu, servicii prestate în tehnologia informației și activități aferente.

Statistica comunicațiilor cuprinde indicatori trimestriali și anuali privind activitatea în domeniul comunicațiilor electronice și comunicațiilor poștale, precum și evoluția acestora.

Datele statistice privind activitatea în domeniul comunicațiilor electronice și comunicațiilor poștale sunt elaborate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. Rapoartele statistice centralizatoare sunt prezentate de către instituția nominalizată în adresa Biroului Național de Statistică cu periodicitate trimestrială și anuală.

Rapoarte statistice centralizatoare privind comunicațiile cuprind următorii indicatori statistici: venituri din activități de comunicații electronice, investiții, numărul mediu scriptic al personalului din domeniul comunicațiilor electronice, venituri din telefonie mobilă și fixă, utilizatori de telefonie mobilă și fixă, penetrare telefonie mobilă și fixă la 100 de locuitori, traficul telefonic național al rețelelor mobile și fixe,

traficul telefonic internațional (de intrare și de ieșire) al rețelelor mobile și fixe, posturi telefonice publice, venituri acces la Internet, utilizatori acces la Internet, penetrare acces la Internet, venituri din difuzarea și retransmisia programelor audiovizuale contra plata, penetrarea TV contra plata la 100 locuitori, utilizatori TV contra plata, numărul de trimiteri (expedieri de scrisori, colete, trimiteri exprese) și mandate poștale, numărul de pensii, subvenții și indemnizații distribuite și suma acestora, mijloacele de poștă.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

I. Concepte și definiții utilizate în statistica Tehnologiei informației

Tehnologia informației – utilizarea mijloacelor microelectronice pentru colectarea, stocarea, prelucrarea, căutarea, transmiterea și prezentarea datelor, textelor, imaginilor și sunetelor.

Computerele personale conectate la Internet reprezintă totalitatea echipamentelor (computere personale, servere) care au acces direct prin intermediul propriei adrese IP la rețeaua Internet.

Internet – o comunitate globală de rețele informaționale, cu resurse imense și o gamă largă de servicii.

Acces la Internet în bandă largă conexiune fixă - tehnologii care asigură viteza de cel puțin 256 kbit/s în una sau ambele direcții, cum ar fi DSL (Digital Subscriber Line), modem de cablu, linii închiriate, fibre-to-home, Powerline, satelit, wireless fix, wireless LAN și WiMAX.

Acces la Internet în bandă largă conexiune mobilă - tehnologii care oferă viteze de cel puțin 256 kbit/s în una sau ambele direcții, precum bandă largă mobilă CDMA cunoscute în Europa ca UMTS (Sistemul universal de telecomunicații mobile); HSDPA (Viteză mare de acces a lotului în linia de jos), completat HSUPA ((Viteză mare de acces a lotului în linia de sus); CDMA2000 1xEV-DO și CDMA2000 1xEV-DV. Accesul poate fi implementat prin orice dispozitiv (calculator de buzunar, calculator portabil sau telefon mobil, etc.).

Rețele locale - LAN - rețele de transmitere a datelor prin conectarea calculatoarelor situate în limitele zonei strict determinate, de exemplu, clădire separată, edificiu. Rețelele pot fi fără fire.

Utilizatori acces la Internet reflectă numărul total al utilizatorilor, care subscriu pentru un serviciu de bază de acces la Internet prin intermediul rețelei fixe și mobile, inclusiv din furnizare de servicii de acces în bandă largă.

Investiții, cheltuieli și consumuri pentru informatizare cuprind totalitatea mijloacelor alocate pentru: proiectări și elaborări de sisteme informaționale, procurarea echipamentelor electronice și de comunicații, inclusiv calculatoare, procurarea produselor software, instruirea personalului în domeniul tehnologiei informației, alte consumuri și cheltuieli pentru materiale consumabile, întreținere echipamente, baze de date, registre informatice, rețele informatice etc.

Comerț electronic (e-comerț) – vânzarea sau cumpărarea de bunuri sau servicii realizate prin intermediul unei rețele de calculatoare prin metode specifice proiectate pentru scopul primirii sau plasării de comenzi.

Comunicații electronice – orice transmitere a vocii, datelor, textului, sunetului și a imaginilor, bazate pe o singură tehnologie sau pe o combinație de tehnologii.

Utilizator – persoană fizică sau juridică care utilizează sau solicită servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

Operator telefonie mobilă - furnizori, înregistrați în Republica Moldova, a căror activitate constă, în totalitate sau în parte, în furnizarea serviciilor de telefonie mobilă.

Operator telefonie fixă - furnizori, înregistrați în Republica Moldova, a căror activitate constă, în totalitate sau în parte, în furnizarea serviciilor de telefonie fixă.

Posturile telefonice publice reprezintă numărul de telefoane publice (cartofoane) operate de furnizor.

Utilizatori telefonie fixă reprezintă numărul total de linii de acces (din considerent 1 linie de acces sau 1 număr telefonic = 1 abonat) la servicii de telefonie fixă (acest indicator nu va reflecta numărul abonaților la servicii de telefonie prin Internet negestionat (servicii "over-the-top")).

Traficul telefonic național al rețelelor fixe reprezintă volumul total de trafic voce la nivel național deservit de rețeaua fixă.

Traficul telefonic internațional de ieșire al rețelelor fixe reprezintă volumul total al apelurilor inițiate de abonați și destinate abonaților unor operatori străini (apeluri către orice numere telefonice ce nu aparțin Planului Național de Numerotare).

Traficul telefonic internațional de intrare al rețelelor fixe reprezintă volumul de terminație în proprie rețea a traficului internațional transmis de operatori străini (nerezidenți).

Utilizatori telefonie mobilă - abonații (manifestați prin număr de cartele SIM, RUIM, USIM, etc.) la rețeaua de radioacces mobil, indiferent dacă aceștia subscriu un serviciu de bază de voce, Internet mobil, transport date (de ex. M2M-machine-to-machine), alți abonați.

Traficul telefonic național al rețelelor mobile reprezintă volumul total de trafic voce la nivel național deservit de rețeaua mobilă.

Traficul telefonic internațional de ieșire al rețelelor mobile reprezintă volumul total al apelurilor inițiate de abonați și destinate abonaților unor operatori străini (apeluri către orice numere telefonice ce nu aparțin Planului Național de Numerotare).

Traficul telefonic internațional de intrare al rețelelor mobile reprezintă volumul de terminație în proprie rețea a traficului internațional transmis de operatori străini.

Stațiile de televiziune reprezintă numărul instalațiilor pentru transmiterea imaginilor mobile cu ajutorul undelor electromagnetice unui număr nelimitat de posturi receptoare.

Utilizatori TV, contra plată reprezintă toți abonații TV care achită contractul de prestare servicii TV, dar și în baza unui contract de prestare a serviciilor integrate double play sau triple play.”

Stațiile de radioficare reprezintă numărul instalațiilor pentru transmiterea emisiunilor radiofonice cu ajutorul undelor electromagnetice unui număr nelimitat de posturi receptoare.

II. Concepte și definiții utilizate în statistica Comunicațiilor Poștale

Comunicații poștale – sistem tehnologic de unități și itinerare poștale care asigură recepționarea, prelucrarea, transportul și distribuirea trimerilor poștale, precum și prestarea serviciilor de plăți poștale

Servicii de comunicații poștale – produs al activității de primire, prelucrare, transmitere și distribuire a expedierilor poștale.

Unitățile de poștă sunt unități ce efectuează servicii de primire, transport și predare la destinație a unor comunicări scrise, documente, valori și bunuri materiale, pentru întreprinderi, instituții și pentru populație.

Oficiu poștal urban - unitate poștală deschisă publicului pentru prestarea serviciilor poștale în mediul urban.

Oficiu poștal rural - unitate poștală deschisă publicului pentru prestarea serviciilor poștale în mediul rural.

Puncte de acces – instalații fizice, inclusiv cutiile poștale, puse la dispoziția publicului fie pe drumuri publice, fie în localurile furnizorului de serviciu poștal universal, prin intermediul cărora trimiterile poștale pot fi introduse de utilizatori în rețeaua poștală publică;

Trimitere de corespondență - comunicare în formă scrisă, tipărită sau înregistrată pe orice fel de suport fizic, care urmează să fie transportată și distribuită la adresa indicată de expeditor pe acest suport sau pe ambalajul acestuia. Cărțile, cataloagele, ziarele și publicațiile periodice nu sunt considerate trimiteri de corespondență.

Trimitere expresă – trimitere care este colectată, ambalată, transmisă și distribuită prin mijloace fizice într-un mod cât mai rapid posibil.

Trimitere poștală – bun având înscrisă o adresă la care urmează să fie distribuit de furnizorul de servicii poștale. Din această categorie fac parte trimiterile de corespondență, precum și cărți, cataloage, ziare, publicații periodice și colete poștale conținând bunuri **cu sau fără valoare comercială**.

Trimitere poștală internațională – trimitere poștală expediată de pe teritoriul Republicii Moldova la o adresă care nu se află pe teritoriul acesteia sau expediată din afara Republicii Moldova la o adresă aflată pe teritoriul acesteia.

Imprimatele (*cărți, cataloage, presa periodică*) sunt trimiteri poștale care nu sunt incluse în categoria trimiterilor de corespondență.

Trimiterile (expedierile) poștale recomandate sunt acele trimiteri pentru care se oferă o garanție forfetară împotriva riscurilor de pierdere, furt, distrugere totală sau parțială, deteriorare și pentru care se eliberează la cerere o dovadă privind depunerea la punctul de acces sau la destinatar.

Trimiterile (expedierile) poștale cu valoare declarată sunt acele trimiteri care sunt asigurate împotriva pierderii, furtului, distrugerii totale sau parțiale, deteriorării, pentru o sumă egală cu valoarea declarată de expeditor.

Coletele poștale sunt trimiteri poștale conținând bunuri cu sau fără valoare comercială; coletele poștale *nu trebuie* să conțină alte trimiteri poștale.

Cecograme – trimiteri poștale cecografice prezentate deschise, clișee care poartă însemne ale cecografiei, înregistrări sonore și pe hârtie specială destinate numai pentru folosința nevăzătorilor, dacă sunt expediate de sau către o instituție pentru nevăzători.

3.2.2. Unitatea de măsură

Număr, unități, mii unități, mil. minute, mii bucăți - pentru indicatorii fizici.

Indicatorii valorici privind investițiile, cheltuielile și consumurile pentru informatizare, suma mandatelor poștale, pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor distribuite sunt exprimați în *mii lei*, iar veniturile din activitățile de comunicații electronice - *mil. lei*.

3.2.3. Formula de calcul

Penetrare acces la Internet în bandă largă, la 100 locuitori - Rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet în bandă largă, la 100 locuitori = nr. abonaților a serviciilor de acces la Internet în bandă largă /populația Republicii Moldova*100.

3.3. Clasificările utilizate

Pentru identificarea agentului economic care participă la cercetările statistice sunt utilizate următoarele clasificări:

Clasificatorul Activităților Economice a Moldovei (CAEM, Rev.2), armonizat cu NACE Rev.2, aprobat prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică nr.20 din 29.12.2009. Pus în aplicare de la 01.01.2014. Ediția 2009;

Clasificatorul formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997;

Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la - 03.09.2003.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Activități de poștă și de curier - clasele 5310 și 5320 din CAEM, Rev.2;

Activități de comunicații electronice - clasele 6110, 6120, 6130, 6190 din CAEM, Rev.2;

Activități de servicii în tehnologia informației - clasele 6201, 6202, 6203, 6209 din CAEM, Rev.2;

Activități de servicii informatice - clasele 6311, 6312 din CAEM, Rev.2;

Activități de editare a produselor software - clasele 5821, 5829 din CAEM, Rev.2;

Activități de închiriere și leasing de mașini și echipamente de birou (inclusiv calculatoare) - clasa 7733;

Activități de comerț cu ridicata al calculatoarelor, echipamentelor periferice și software-ului, de

componente și echipamente electronice și de telecomunicații – clasele 4651, 4652 din CAEM, Rev.2.
3.4.2. Populația statistică
Colectivitatea statistică studiată prin cercetările statistice (enumerate la pct. 4.1.1.) cuprind: anual <i>f. nr. 1-inf.</i> - persoanele juridice și fizice, cu numărul de angajați ≥ 10 , instituțiile publice, rezidenții ”Moldova IT park” – exhaustiv; trimestrial, anual <i>f. nr. 1-CE</i> - Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI); <i>f. nr. 1-CP</i> - Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI).
3.4.3. Geografică
Informația este elaborată și diseminată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender.
3.4.4. Temporală
Seriile de timp anuale sunt disponibile în publicațiile și pe pagina web ale BNS - începând cu anul 2000.
3.5. Nivelul de dezagregare
Datele rezultate din cercetarea statistică privind situația în domeniul informatizării și conexiunii la Internet sunt <u>dezagregate</u> după: <i>Raioane, municipii și UTA Găgăuzia</i> (35), regiuni <i>economice de dezvoltare</i> (mun. Chișinău, Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia); <i>Forme de proprietate</i> : proprietatea publică, proprietatea privată, proprietatea mixtă (publică și privată) fără participare străină, proprietatea străină, proprietatea întreprinderilor mixte; <i>Activități economice</i> la nivel de clase (4 semne) CAEM. Datele rezultate din cercetarea statistică cu privire la tehnologia informației sunt diseminate cu respectarea cerințelor de confidențialitate. <u>Simboluri folosite</u> : - evenimentul nu a existat; 0,0 număr mic de cazuri
3.6. Periodicitatea diseminării
Trimestrială, anuală - datele statistice privind comunicațiile. Anuală - datele statistice privind situația în domeniul informatizării și conexiunii la Internet.
3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)
Datele trimestriale preliminare privind comunicațiile- la a 60-a zi după trimestrul de raport; anuale finale - luna iulie după anul de raportare. Datele anuale privind situația în domeniul informatizării și conexiunii la Internet - luna iulie după anul de raportare.
3.8. Revizuirea
Datele trimestriale sunt preliminare la prima diseminare, care sunt revizuite și diseminate anual. Datele anuale sunt finale la prima diseminare.
3.9. Perioada de referință
Perioada de referință se referă la: trimestrul și anul de referință – pentru datele statistice privind comunicațiile;

anul de referință - pentru datele statistice privind situația în domeniul informatizării și conexiunii la Internet..
4. Colectarea și procesarea datelor
4.1. Sursa de date
4.1.1. Cercetări statistice
<p>Cercetarea statistică exhaustivă anuală „Situația privind informatizarea și conexiunea la Internet” (f. nr. 1-inf.).</p> <p>Cercetările statistice bazate pe date administrative (rapoarte statistice centralizatoare):</p> <p>trimestrial, anual „Comunicații electronice” (f. nr.1-CE) ;</p> <p>trimestrial, anual „Comunicații poștale”(f.nr.1-CP).</p>
4.1.2. Surse administrative
<ul style="list-style-type: none"> • Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației prezintă rapoarte statistice centralizatoare (f.nr.1-CE) (f.nr.1-CP).
4.1.3. Estimări
Nu se aplică.
4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative
4.2.1. Obiectiv și scurt istoric
<p>Obiectivul principal al cercetărilor statistice referitoare: <i>la stadiul de informatizare și înzestrarea cu tehnică de calcul; la comunicații</i> este obținerea informației necesare caracterizării societății informaționale și producerea de informații privind activitățile și mijloacele de poștă și de telefonie.</p> <p>Prezentele cercetări permit constituirea bazei de date referitoare la informatizare și tehnica de calcul, mijloacele și activitățile de poștă și telefonie fixă, abonații la telefonia mobilă, valorificarea rezultatelor prin studii și analize.</p> <p>În scopul urmăririi procesului de informatizare și a îndeplinirii prevederilor „Proiectului, director al informatizării societății în Republica Moldova” adoptate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 155 din 6 martie 1995, a fost implementată în statistica națională, începând cu anul 1996, cercetarea statistică „Situația privind informatizarea și înzestrarea cu tehnică de calcul”. Din anul 2015 – cercetarea statistică „Situația privind informatizarea și conexiunea la Internet”.</p>
4.2.2. Unitatea statistică
<p>Unitatea statistică pentru cercetarea statistică anuală - f.nr.1-inf. - persoanele juridice și întreprinderile individuale, cu numărul de angajați ≥ 10, instituțiile publice, rezidenții ”Moldova IT park”.</p> <p>Pentru cercetările anuale și trimestriale - f.nr.1-CE și f.nr.1-CP - Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației prezintă rapoarte statistice centralizatoare).</p>
4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare
<p><i>Sunt cuprinse:</i></p> <p>- în cercetarea statistică exhaustivă f.nr.1-inf. – anual în jurul la 9000 unități;</p> <p>- în cercetările anuale și trimestriale - f.nr.1-CE și f.nr.1-CP - Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.</p>
4.2.4. Periodicitatea cercetării
<p>Trimestrial - f.nr.1-CE și f.nr.1-CP;</p> <p>Anual - f.nr.1-inf. și f.nr.1-CE și f.nr.1-CP.</p>
4.2.5. Colectarea datelor
Chestionarele pot fi prezentate on-line sau pe suport de hârtie în adresa organelor teritoriale pentru

statistică.

Perioada *de referință* a cercetărilor statistice:

- *f.nr.1-inf.* este anul calendaristic;
- *f.nr.1-CE* și *1-CP* este trimestrul și anul calendaristic.

Perioada *de înregistrare* a cercetărilor statistice:

- *f.nr.1-inf.* are ca termen 31 martie a anului următor;
- *f.nr.1-CE* - *trimestrial la a 60-a zi* după perioada de raport, anual –până la 21 martie a anului următor;
- *f.nr.1-CP* - *trimestrial la a 20-a zi* după perioada de raport, anual –până la 21 martie a anului următor.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date la prima etapă în cadrul organului teritorial de statistică (rapoartele 1-inf), iar apoi și la nivel central de către BNS. Datele din rapoartele 1-CE și 1- CP sunt verificate și analizate la nivel central de către BNS. Rezultatele cercetărilor statistice se concretizează sub forma indicatorilor statistici de total, valori procentuale și valori medii. Controalele se bazează atât pe metode vizuale cât și automatizate utilizând aplicații-soft.

Metodele de control permit verificarea :

- integrității datelor completate în raport;
- corespunderii datelor de identificare;
- respectării condițiilor logice de corelare a datelor.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Nu se efectuează.

4.3.3. Ajustările

Ajustări nu se efectuează.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

4.4. Precizia datelor
4.4.1. Rata de non-răspunsuri
Pentru cercetările statistice menționate la pct. 4.1.1. n-au fost înregistrate non-răspunsuri.
4.4.2. Erori de eșantionare
Nu se aplică.

5. Comparabilitate și coerență
5.1. Comparabilitatea internațională
-
5.2. Comparabilitatea în timp
Comparabilitatea în timp a principalilor indicatori, în general, este asigurată, începând cu anul 2000, iar pentru unii indicatori – din anul 2015.
5.3. Coerența cu alte statistici
Coerența cu alte statistici este asigurată prin utilizarea acelorași clasificatoare naționale. Definițiile, noțiunile și metodologia de calcul utilizate în cercetările statistice din sectorul TIC, sunt comune. Coerența datelor disponibile în cercetările statistice trimestriale și anuale din domeniul comunicațiilor este asigurată.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)
<p>Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.</p> <p>Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).</p> <p>Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.</p> <p>Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.</p> <p>În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale; 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale; 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică; 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional; 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale; 6) promovează cultura statistică în societate. <p>Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS (http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&)</p>

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, ca datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice.”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă..

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS
www.statistica.gov.md.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul

volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.gov.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Nu se elaborează.

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS, care conțin date statistice privind:

tehnologia informației

- Anuarul statistic,
- Statistică teritorială,
- Breviarul statistic,

poștă și telecomunicații

- Anuarul statistic,
- Breviarul statistic,
- Buletinul statistic trimestrial.

Accesul la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.gov.md, rubrica Produse și servicii / Publicații <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>)
- pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)

sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.gov.md, rubrica Produse și servicii / Publicații <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>)

8.2.3. Baze de date/serii de timp

- **Banca de date statistice** <http://statbank.statistica.md>, domeniul *Statistica economica /Tehnologia informației*

- **Pagina oficială** a BNS: <http://www.statistica.gov.md> la rubricile:

- *Comunicate de presă*
- *Statistici pe domenii / Statistica economica / Tehnologia informației. Poștă și telecomunicații*
- *Produse și servicii / Publicații.*

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionarul internațional, anual – Questionnaire on ICT usage by enterprises and on the ICT sector, United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD).

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.gov.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice

http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro.

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Metadate (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date EUROSTAT	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database
Baza de date UNCTAD	http://measuring-ict.unctad.org